

Okruh zajímavosti č. 1**Dřevěná architektura Severní Moravy a Slezska**

Nejbohatší oblastí výskytu dřevěných kostelů je Pobeskydí a Těšínské Slezsko. Ještě ve 30. letech 20. století bylo Těšínsko díky svému hustému zalesnění oblastí s dominantní dřevěnou architekturou. Kostely se stavěly stejnou technikou roubení jako obytné stavby, se základním věncem z dubového dřeva, někdy umístěným na kamenné podezdívce. Převážná většina dřevěných kostelů v kraji patří k tzv. západoslovanskému typu, stojí zde však i kostel karpatského typu (v Kunčicích pod Ondřejníkem) a kostel norského typu (v Bílé).

Dřevěné kostely, kaple a zvoničky

1. Albrechtice u Českého Těšína	Kostel sv. Petra a Pavla.
2. Bílá	Kostel sv. Bedřicha
3. Bystřice (u Třince)	Kostel Povýšení sv. Kříže
4. Dolní Marklovice	Kostel Nanebevstoupení Páně
5. Řepiště	Kostel sv. Michaela Archanděla
6. Sedliště	Kostel Všem svatých
7. Gruň	Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů
8. Frýdek-Místek - Lískovec, Hájek	Kaple sv. Kříže
9. Hněvošice	Kostel sv. Petra a Pavla
10. Hodslavice	Kostel sv. Ondřeje
11. Hřava	Kostel sv. Cyrila a Metoděje
12. Karlova Studánka	Kaple sv. Huberta
13. Kunčice pod Ondřejníkem	Kostel sv. Prokopa a sv. Barbory
14. Nýdek	Kostel sv. Mikuláše
15. Ostrava - Hrabová	Kostel sv. Kateřiny
16. Světlá Hora - Podlesí	Kaple sv. Josefa dělníka
17. Prašivá	Kostel sv. Antonína Paduánského
18. Radhošť	Kaple sv. Cyrila a Metoděje
19. Rybí	Kostel Nalezení sv. Kříže
20. Štramberk - Tamovice	Kostel sv. Kateřiny
21. Třinec - Guty	Kostel Božího těla (zničen požárem v r.2017) Nahrazen výstavbou repliky kostela
22. Vrbno pod Pradědem - Vidly	Kaple sv. Hedviky

Okruh zajímavosti č. 2**Slezská cihlová architektura**

Jedná se o specifický styl, který v českých zemích není příliš typický. Navazuje na tradici staveb z pálených či režných cihel, slezské, tzv. „backstein gotiky“, jejíž vznik se datuje od počátku 13. století. Díky historické, zeměpisné a generační rozmanitosti podléhala slezská architektura četným vlivům – nejvýrazněji z německých zemí. Ve slezském příhraničí se stavby tohoto typu nacházejí od města Opavy přes Ostravu až k Českému Těšínu. Podobné varianty staveb lze najít v celé velké oblasti polského Slezska i v Německu. Mezi nejvýznamnější slezské stavitele patří: Ludwig Schneider, Josef Holuscha a Josef Seyfried.

Soupis kostelů a kapliček slezské cihlové architektury:

1.	Bohumín	Kostel Božského srdce Páně
2.	Dolní Benešov	Kaple sv. Kříže
3.	Chuchelná	Kaple sv. Kříže
4.	Kobeřice	Kostel Nanebevzetí Panny Marie
5.	Kravaře	Kostel sv. Bartoloměje
6.	Liptaň	Kostel Nanebevzetí Panny Marie
7.	Ludgeřovice	Kostel sv. Mikuláše
8.	Opava	Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie
9.	Opava-Kateřinky	Kaple sv. Kříže – Švédská kaple
10.	Ostrava-Hrušov	Kostel sv. Františka a Viktora
11.	Ostrava-Vítkovice	Kostel sv. Petra a Pavla
12.	Sudice	Kostel sv. Jana Křtitele

Okruh zajímavosti č. 3**Nástěnné malby Severní Moravy a Slezska**

Dochované nástěnné malby v několika kostelech ostravsko-opavské diecéze patří k nejstarším projevům nástěnného malířství u nás. Ke středověkým freskám evropského významu patří objev z roku 2013 v Hrozové s výjevy sv. Archanděla Michaela, trůnícího Krista a čtyř evangelistů a také malby v sakristii kostela sv. Benedikta v Krnově-Kostelci, jejichž restaurování bylo dokončeno v roce 2009. Gotické nástěnné malby na území české části Těšínského Slezska reprezentuje nález z Karviné z r. 2011. Ty znázorňují umučení sv. Kateřiny a sv. Barbory. Soubor výjevů ze života sv. Kateřiny je dokonce nejstarším dochovaným freskovým příběhem této světice v České republice.

Barokní tvorbu reprezentují například rozsáhlé nástěnné malby v kostele Nejsvětější Trojice ve Fulneku nebo nádherná iluzivní výmalba kaple v Lipkách v Rýmařově.

Tipy na kostely s dochovanými středověkými malbami:

1.	Javorník	Kostel sv. Kříže
2.	Karviná-Fryštát	Kostel Povýšení sv. Kříže v Karviné-Fryštátě
3.	Krnov - Kostelec	Kostel sv. Benedikta
4.	Ostrava – Moravská Ostrava	Kostel sv. Václava
5.	Rusín – Hrozová	Kostel sv. Michaela Archanděla
6.	Staré Město u Bruntálu	Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie

Tipy na kostely s kvalitní barokní výmalbou:

1.	Fulnek	Kostel Nejsvětější Trojice
2.	Krnov	Kostel Narození Panny Marie
3.	Rýmařov	Kaple Navštívení Panny Marie (v Lipkách)

Okruh zajímavosti č. 5**Zpřístupněné kostelní věže**

Věže není možné zpřístupnit bez dohledu. Přístupy na vrchol věže jsou mnohdy i žebříkové. Před zahájením provozu musí věž posouzena hasiči z požárního hlediska.

Provozní doby s uvedením časů možných prohlídek je možné zjistit na níže uvedených internetových stránkách, popř. na nich uvedených telefonních číslech na kněze či správce.

Přehled kostelů s vyhlídkou:

1.	Bílovec	Kostel sv. Mikuláše www.farnostbilovec.cz
2.	Frýdek-Místek	Kostel sv. Jana Křtitele www.svatojanskavez.cz
3.	Karviná	Kostel Povýšení sv. Kříže v Karviné-Fryštátě www.farnost-karvina.cz
4.	Krnov	Kostel sv. Martina www.farnostkrnov.webnode.cz
5.	Opava	Kostel sv. Hedviky www.farnostopava.cz
6.	Vrbno pod Pradědem	Kostel sv. Archanděla Michaela

